

2 बड़ीक्षेत्रस्य शीतलपुरे नूतनं नगरम्
निर्मास्यते। हिमड्डा इत्यनेन नूतननगरस्य
कृते ३२०० बीघाभूमिः प्राप्ता

3 नालागढनगरस्य
पुलिसस्थानपरिसरस्य समीपे यः
शक्तिशाली विस्फोटः तस्य
उत्तरदायित्वं संगठनेन स्वीकृतम्

4 लखनऊनगरे संस्कृतभारत्याः
प्रबोधनवर्गस्योद्घाटनम्

इलेक्ट्रानिक्स-यन्त्रांश- निर्माण-योजनायाः तृतीयभागस्य अन्तर्गतं द्वाविंशतिः नूतनप्रस्तावाः केन्द्रेन अनुमोदिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - इलेक्ट्रानिक्स-
यन्त्रांश-निर्माण-योजनायाः तृतीयभागस्य
अन्तर्गतं द्वाविंशतिः नूतनप्रस्तावाः केन्द्रेन
अनुमोदिताः, यस्मिन् त्रिषष्ट्यधिक
अष्टशताधिक एक चत्वारिंशत् सहस्र
कोटिरूप्यकाणां परिकल्पितः निवेशः
अन्तर्भवति। एतेषु अनुमोदनेषु मोबाइल-
निर्माणम्, दूरसञ्चारम्, उपभोक्त-
इलेक्ट्रानिक्स, व्यूहात्मक-इलेक्ट्रानिक्स,
आटोमोटिव्, आई. टी. हार्डवेयर इत्यादीनां
एकादश लक्ष्य-खण्ड-उत्पादानां निर्माणम्
अन्तर्भवति। एतानि परियोजनानि अष्ट
पञ्चाशत् सहस्राधिक द्विलक्षाधिक सहस्र-
कोटिरूप्यकाणां उत्पादनं जनयितुं, प्रायः
चतुः त्रिंशत् सहस्रं प्रत्यक्ष-कार्यस्थानानि
जनयितुं च अपेक्षन्ते।

ताइवान् स्वस्य सार्वभौमत्वस्य रक्षणे तथा राष्ट्रीयरक्षाशक्तेः वर्धने दृढसंकल्पितः अस्ति - ताइवानस्य राष्ट्रपतिः

ताइवान् राष्ट्रपतिः लाइ चिङ्-ते उत्तवान्
यत् ताइवान् स्वस्य सार्वभौमत्वस्य रक्षणे
तथा राष्ट्रीयरक्षाशक्तेः वर्धने दृढसंकल्पितः
अस्ति। चीनदेशस्य वर्धमानविस्तारनीतिम्
उद्दिश्य एवमुक्तं। बीजिङ्-शासनात्
ताइवानस्य समीपे सैनिकाभ्यासेषु
क्षेपणास्त्राणि प्रक्षिप्तानि। राष्ट्रपतिः
अवदत् यत् अन्तरराष्ट्रीयसमुदायः पश्यति
यत् ताइवानीयजनाः आत्मरक्षणे कियत् धैर्यं
संकल्पं च धारयन्ति इति। सः उक्तवान् यत्
राष्ट्रपतिरूपेण मम स्थितिः सदा स्पष्टा
अस्ति। राष्ट्रस्य सार्वभौमत्वं दृढतया
रक्षितव्यं, राष्ट्रीयरक्षा च सुदृढीकर्तव्या इति
तस्य अभिप्रायः आसीत् यत्
षड्विंशत्युत्तरद्विसहस्रसंवत्सरः ताइवान
देशस्य कृते निर्णायकः भविष्यति। अतः
दुष्टपरिस्थितेः कृते पूर्वतया योजना कर्तव्या,
उत्तमफलस्य आशा तु स्थापनीया इति।
अनन्तरं अमेरिकाविदेशविभागेन उक्तं यत्
चीनदेशस्य ताइवानस्य समीपे तथा अन्येषु
क्षेत्रेषु सैनिकक्रियाः अनाध्वस्यकतया तन्त्र्या
वर्धयन्ति। बीजिङ्-शासनं सैनिकाभ्यासं
त्वरितं निरोधनीयम् इत्यपि अकथयत्।

निर्वाचनयोगेन दशाधिक-द्विसहस्रतमवर्षात् परं पश्चिमबङ्ग प्रशासनेन प्रदत्तानि अन्य-अनुसूचित वर्ग-प्रमाणपत्राणि निरस्तीकृतानि

हिमसंस्कृतवार्ता: - निर्वाचनायोगेन
निर्देशः प्रख्यापितः यत् दशाधिक-
द्विसहस्रतमवर्षात् परं पश्चिमबङ्ग-
प्रशासनेन प्रदत्तानि अन्य-अनुसूचित वर्ग-
प्रमाणपत्राणि, विशेष-गहन-पुनरीक्षण-
सम्बद्ध-निर्वाचक-सूच्यां अभियोगानां
आक्षेपानां च निराकरणकाले वैध-
परिचयपत्राणि न मन्यन्ते इति।
पदक्षेपोऽयं गतवर्षे दिसंबर-मासस्य

चतुर्विंशतिः दिनाङ्के कलकत्तानगरस्य
उच्चन्यायालयस्य तस्य आदेशस्य
अनन्तरम् आगतम् अस्ति यत् दशाधिक-
द्विसहस्रतमवर्षात् चतुर्विंशत्यधिक
द्विसहस्रतमवर्षं पर्यन्तं प्रदत्तानां
त्रयोदशधिकैकशत समुदायानां अन्य-
अनुसूचित-वर्ग-प्रमाणपत्राणां वैधानिक
वैधतायाः अपूर्णतायाः कारणात्
निरस्तीकरणमभवत्। निर्वाचनायोगः
स्पष्टम् अकरोत् यत् अन्य अनुसूचित-
वर्ग-समुदायस्य जनाः योग्याः मतदातारः
सन्ति, परन्तु दशाधिक द्विसहस्रतमवर्षात्
परं तेषां प्रमाणपत्राणि निर्वाचन-सम्बद्ध-
विषयेषु परिचयपत्ररूपेण अथवा समुदाय-
वर्गस्य प्रमाणरूपेण उपयोक्तुं न शक्यन्ते
इति।

चेन्नई नगरे आई.आई.टी मद्रास टेक्नो एंटरटेन्मेंट उत्सव - शास्त्र षड्विंशत्यधिकद्विसहस्र इत्यस्य उद्घाटनम् अकरोत् विदेश मंत्री एस. जयशङ्करः

हिमसंस्कृतवार्ता: - विदेशमन्त्री एस,
जयशङ्करः अवदत् यत् भयोत्पादनस्य
विरुद्धं स्वसंरक्षणस्य अधिकारः भारतस्य
अस्ति, भारतं कथं स्वसंरक्षणम् आवरेत्
इति निर्देशः कुतश्चिदपि न सहिष्यते

इति। चेन्नई नगरे आई आई टी मद्रास
टेक्नो एंटरटेन्मेंट उत्सव - शास्त्र
षड्विंशत्यधिकद्विसहस्र इत्यस्य उद्घाटने
भाषमाणः सः अवदत् यत् भारतं स्वस्य
सुरक्षायै यत् आवश्यकं तत् करिष्यति
इति। समीपस्थ - देशस्य नीतिं कथयन्,
विदेश-कार्यमन्त्री अवदत् यत् शत्रु-
प्रतिवेशिनां भयोत्पादनस्य विरुद्धं
स्वसंरक्षणस्य अधिकारः भारतस्य अस्ति
इति। सः अवदत् यत् निरन्तरं
भयोत्पादनं सौहार्दं न्यूनं करोति,
जलविभाजन-व्यवस्थां च निष्प्रभावयति

मुम्बई- अहमदाबाद बुलेट-रेल-परियोजना सफलतया कीर्तिमानम् अवाप्नोत्- रेलमंत्री अश्विनी वैष्णवः

हिमसंस्कृतवार्ता: - रेलमन्त्री अश्विनी
वैष्णवः अवोचत् यत् मुम्बई अहमदाबाद
बुलेट-रेल-परियोजना महाराष्ट्रस्य
पालघर नगरे-विरार-बोयसर-नगरयोः
मध्ये प्रायः एक-दशांशः पञ्च कि. मी.
परिमितेः द-टनेल इत्यस्य सफलतया
प्रमुखं लक्ष्यम् अवाप्नोत्। महाराष्ट्रस्य

पालघर-नगरे हाई-स्पीड टनेल ब्रेक्यू-
कार्यक्रमम् आभासीय माध्यमेन
सम्बोधयन् श्री वैष्णवः अवदत् यत् अस्यां
परियोजनायां आहत्य सप्त पर्वत-सुरङ्गाः,
एकः समुद्र-सुरङ्गः च वर्तते। सः अवदत्
यत्, एतत् महाराष्ट्रस्य द्वितीयं पर्वतीय
सुडङ्गमार्गम् अस्ति इति। मन्त्री अवदत्
यत् बुलेट-रेल मध्यमवर्गस्य कृते सुलभं
सुविधाजनकं च परिवहन-साधनरूपेण
कार्यं करिष्यति। मन्त्री अवोचत् यत्
अगस्त मासस्य पञ्चदश दिनांकं यावत्
भारतस्य प्रथमं बुलेट रेलयानम् निर्मितं
भविष्यति।

सुभाषितम्

शिशिरे अमृतं वह्निः,
अमृतं प्रियदर्शनम्।
अमृतं राजसम्मानम्
अमृतं क्षीरभोजनम्।।
(पंचतन्त्रम्- १/१/३९)

अर्थात्- शीतकाले में अग्नि अमृत के
समान है, प्रिय व्यक्ति का दर्शन
अमृत के समान होता है, राजसम्मान
प्राप्त होना अमृत के तुल्य होता है
तथा क्षीर (दूध या दूध से बना खीर
आदि) का भोजन अमृत के समान
होता है।

हिमसंस्कृतवार्ता:

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

१०० ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवंत कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कस्बा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.

पत्रव्यवहारसङ्केतः-१७७९१९

सङ्केतः-प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी वार्मा हिमसंस्कृतम्

भारतीय-अन्ताराष्ट्रीययूना नौकायान-रेगाटा-क्रीडा चतुर्थ दिनांकातः दश दिनांकं पर्यन्तं भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतीय
अन्ताराष्ट्रीययूना नौकायान-रेगाटा-
क्रीडा षड्विंशत्यधिकद्विसहस्र-तमवर्षे
आधिकारिकरीत्या चतुर्थ दिनांकातः
जनवरी मासस्य दश दिनांकं पर्यन्तं
चेन्नई जलांतर्गमिनी इत्यत्र भविष्यति।
चेन्नईनगरे प्रतिस्पर्धा आरम्भः अभवत्।
एषः भारतस्य दीर्घतमः, सुसंगतः च
अन्ताराष्ट्रीययूना नौकायान-रेगाटा-
क्रीडास्ति।

बद्दीक्षेत्रस्य शीतलपुरे नूतनं नगरम् निर्मास्यते। हिमुडा इत्यनेन नूतननगरस्य कृते ३२०० बीघाभूमिः प्राप्ता

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमुडा चण्डीगढस्य समीपस्थे बद्दीक्षेत्रस्य शीतलपुरे नूतनं नगरं विकसितं करिष्यति। राज्यसर्वकारेण बद्दीक्षेत्रस्य शीतलपुरे नगरपरियोजनायाः मन्त्रिमण्डलसभायां अनुमोदनं कृतम्। शीतलपुरे नगरपरियोजनायाः समाप्तेः अनन्तरं राज्यस्य कृते महत्त्वपूर्णं राजस्वं प्राप्स्यति, येन भविष्ये हिमाचलं ऋणमुक्तं कर्तुं साहाय्यं भविष्यति। नगरस्य कृते भूमिप्राप्त्यर्थं प्रक्रिया आरम्भा अस्ति। डीपीआर अपि निर्मितं भविष्यति। डीपीआर इत्यनेन निर्धारितं भविष्यति

यत् नगरस्य विकासः कथं भविष्यति। एताः परियोजनाः राज्ये महत्त्वपूर्णं निवेशं आकर्षयिष्यन्ति तथा च डाक टिकटशुल्कादिकरात् सर्वकाराय महत्त्वपूर्णं राजस्वं जनयिष्यन्ति। हिमुडा इत्यस्मै नगरपरियोजनायां दायित्वं न्यस्तम् अस्ति। अधुनैव मुख्यमन्त्री सुखुः बद्दीक्षेत्रस्य शीतलपुरे आगामिनगरस्य विषये अद्यतनं प्राप्तुं अधिकारिभिः सह गोष्ठीं कृतवान्।

एताभिः परियोजनाभिः राज्यस्य अर्थव्यवस्थां सुदृढं कर्तुं राज्यसर्वकारस्य लक्ष्यम् अस्ति। बद्दीक्षेत्रस्य शीतलपुरे निर्मितस्य नगरस्य कृते हिमुडा-इत्यनेन ३२०० बीघा-भूमिः प्राप्ता अस्ति। अधिकभूमिप्राप्तेः प्रक्रिया प्रचलति। स्थानीयपञ्चायताः भूमिदानं कर्तुं सहमताः सन्ति, भूमिसङ्ग्रहनीतिः च कार्यान्विता भविष्यति। यत्र आवश्यकता भवति तत्र भूमिपूँल्लिङ्गयोजनायाः अन्तर्गतं भूमिः अधिग्रहिता भविष्यति। एतत् नगरं प्रमुखनिवेशकान् आकर्षयिष्यति। पञ्जीकरणशुल्कं, डाकटिकटशुल्कम्, अन्येषां स्रोतांसि च सर्वकाराय महत्त्वपूर्णं राजस्वं जनयिष्यति। चण्डीगढनगरे निवसन्तः राज्यस्य जनाः अल्पमूल्ये विद्युत्, उत्तमसुविधाः च प्राप्नुयुः।

"विधाव्यवस्था अन्त्येष्टियात्रा..." धर्मशालायां महाविद्यालयस्य छात्रायाः मृत्योः विषये क्रुद्धः भाजपाविधायकः, सुखु सर्वकारम् लक्ष्यीकृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मशाला। भाजपानेता तथा धर्मशालायाः विधायकः सुधीरशर्मा अकथयत् यत् विधानसभाक्षेत्रस्य बाघनी पंचायतस्य छात्रायाः अवसादे सति ततः मृत्युः अत्यंत दुःखदा वार्ता अस्ति। धर्मशाला महाविद्यालयस्य चतस्रः छात्राः छात्रायाः उपरि आक्रमणं कृत्वा भयोत्पादनं कृतवत्यः इति आरोपः अस्ति, एकः प्राध्यापकः च तस्याः यौनशोषणस्य आरोपः अस्ति। इयं घटना हिमाचलस्य कृते अतीव दुःखदा वार्ता अस्ति, राज्यसर्वकारस्य कृते च लज्जाजनकः अस्ति। शुक्रवासरे अत्र प्रसारिते वक्तव्ये सुधीरशर्मा अवदत् यत् सः पीडितायाः परिवारेण सह दृढतया तिष्ठति, तेषां कृते न्यायं सुनिश्चितं करिष्यति। एतत् राज्यसर्वकारस्य गम्भीरविफलता इति उक्तवान्। सः अवदत् यत् केचन जनाः एतत् विषयं दमनं कर्तुं प्रयतन्ते इति

लज्जाजनकम्। सः अवदत् यत् यथा यथा एषः विषयः वर्धते तथा तथा अधुना पुलिसैः हिमाचलप्रदेश- शैक्षिकसंस्थानां (रैगिंगनिषेधः) अधिनियमस्य अन्तर्गतं धर्मशालापुलिसंस्थानके प्राथमिकी पञ्जीकृता, यत् परिवारस्य उपालम्भस्य आधारेण। अस्य अक्षमस्य सर्वकारस्य नासिकायां एतादृशाः घटनाः भवन्ति इति विधायकः आश्चर्यं प्रकटितवान्। पूर्व कर्मचारिणः उत्पीडिताः अभवन्।

महाविद्यालयप्रबन्धने नियुक्ताः शिक्षकाः अपि दोषिणः भवन्ति

शैक्षणिकसंस्थासु रैगिंग इत्यस्य भयानकघटना राज्यसर्वकारं स्तब्धं कृतवती अस्ति। सुधीरशर्मा उक्तवान् यत् एषः गम्भीरः विषयः अस्ति। छात्रा निरन्तरं उत्पीडिता आसीत्। न कश्चित् किमपि कृतवान्। महाविद्यालयप्रबन्धने नियुक्ताः शिक्षकाः, येषां राजनैतिकसंरक्षणं वर्तते, ते अपि दोषिणः भवन्ति।

भाजपा पीडितपरिवारस्य न्यायं सुनिश्चितं करिष्यति। ये प्रकरणं दमनं कृतवन्तः तेषां भूमिका अपि उजागरिता भविष्यति। सः अवदत् यत् छात्रायाः परिवारः अपि दावान् करोति यत् गम्भीररोगेण आघातेन च पूर्व पुलिसं सूचयितुं असमर्थाः अभवन्। परिवारेण २० दिसम्बर दिनाङ्के मुख्यमन्त्री-सहायतारेखायाम् अपि उपालम्भः प्रवेशितः। प्रकरणस्य अन्वेषणार्थं मुख्यमन्त्री हेल्लपाइनकार्यालयात् धर्मशालापुलिसंस्थानकम् प्रेषितम्। यदि अस्मिन् प्रकरणे न्यायः न भवति तर्हि भाजपा वीथिं गमिष्यति।

विद्युत्बसयानानां क्रयणार्थम् ओलेक्ट्रा कम्पन्या सह सहमतिः

हिमसंस्कृतवार्ता:-

शिमला।

हिमाचलप्रदेश-

पथपरिवहननिगमस्य (एचपीआरटीसी) प्रबन्धने ओलेक्ट्रा कम्पन्या सह निगमस्य समूहं बसयानानि योजयितुं सहमतिः कृता अस्ति। निगमेन नूतनानां बसयानानां वर्णः अपि परिवर्तितः अस्ति। नूतनानि बसयानानि अधुना पूर्णतया हरितानि सन्ति। एतेषां बसयानानां मूल्यं ₹१.७१ कोटिरूप्यकाणि निर्धारितम् अस्ति। एतेषां बसयानानां महत्त्वपूर्णं वैशिष्ट्यं तेषां बैटरी-बैकअप-इत्येतत् उन्नतम् अस्ति। पूर्वं पुरातनबसयानानां चार्जिंग कर्तुं प्रायः द्विहोरा यावत् समयः भवति स्म तथापि अधुना नूतनानां बसयानानां चार्जिंग अर्धहोरायाः अन्तः एव भवति इति प्रतिज्ञा अस्ति। यद्यपि निगमप्रबन्धने ओलेक्ट्रा कम्पनी इत्यनया सह अस्य मासे जनवरीमासे ९ दिनाङ्कपर्यन्तं बसयानानि वितरितुं आदेशः दत्तः तथापि एतेषां बसयानानाम् आगमनाय अधिकं समयः भवितुं शक्नोति। निगमः सार्वजनिकसुविधायै निगमस्य समूहे २७० विद्युत्बसयानानि योजयति।

एतेषां नूतनानां बसयानानां विशेषताः पूर्वं प्रवर्तितानां विद्युत्बसयानानां अपेक्षया महत्त्वपूर्णतया भिन्नाः भविष्यन्ति। नूतनानां विद्युत्बसयानानां एकेन चार्जेन २२० तः २५० किलोमीटर्पर्यन्तं व्याप्तिः भविष्यति। यदा पूर्वं कम्पनी १८० किलोमीटर्पर्यन्तं व्याप्तियुक्तानि बैटरी-प्रदानं करोति स्म, तदा अधुना बैटरी-क्षमता महती वर्धिता अस्ति। महत्त्वपूर्णं यत् एतानि बसयानानि केवलं ३० निमेषेषु पूर्णतया चार्जं करिष्यन्ति, येन यात्रिकाणां निगमस्य च नित्यं चार्जिंग इत्यस्य उपद्रवात् मुक्तिः भविष्यति। निगमेन एतानि नूतनानि विद्युत्बसयानानि वितरितुं पूर्वं द्वे याने परीक्षणार्थं हिमाचलं प्रेष्येते। एतयोः बसयानयोः प्रारम्भे राज्यस्य उच्चप्रदेशेषु परीक्षणं भविष्यति। एतानि बसयानानि शीघ्रमेव हिमाचलम् आगमिष्यन्ति इति अपेक्षा अस्ति। एचआरटीसी उपाध्यक्षः अजय वर्मा इत्यनेन उक्तं यत् ओलेक्ट्रा इत्यनया सह नूतनानां विद्युत्बसयानानां क्रयणार्थं सहमतिः कृता अस्ति। पूर्वं प्रवर्तितानां बसयानानां अपेक्षया नूतनानि विद्युत्बसयानानि महत्त्वपूर्णतया अधिकानि उन्नतानि भविष्यन्ति, येन अधिका विश्रांतिदायकयात्रा भविष्यति। वर्धितायाः रेन्जस्य, द्रुतचार्जिंगस्य च कारणेन एचआरटीसी इत्यस्य विद्युत्बसयानानि हिमाचलस्य परिवहनव्यवस्थायाः कृते नूतनं गतिं प्रदास्यन्ति। २०२६ तमे वर्षे राज्ये कोटिकोटि यात्रिकाः एतेषु बसयानेषु गन्तुं शक्नुवन्ति।

विद्युत्बसनिर्माणक्षेत्रे

अग्रणी ओलेक्ट्रा कम्पनी

ओलेक्ट्रा ग्रीनटेक लिमिटेड भारते विद्युत्बसनिर्माणे इन्सुलेटर निर्माणे च अग्रणी अस्ति। पर्यावरणसंरक्षणस्य विषये ओलेक्ट्रा इत्यस्य दृष्टिकोणेन समाजस्य कृते नवीनसमाधानं विकसितं कृत्वा नूतनयुगस्य आरम्भः कृतः। स्वस्य मिशनस्य भागत्वेन ओलेक्ट्रा आधुनिकहरितप्राद्योगिक्याः प्रति विकासस्य मार्गं प्रारब्धवान् अस्ति।

३२ निःशुल्कं द्रुतचार्जिगस्थानकानि-

बैटरीक्षमतां वर्धयितुं अतिरिक्तं कम्पनी महत्त्वपूर्णं उपहारमपि प्रदत्तवती अस्ति यत् ३२ निःशुल्कं द्रुतचार्जिगस्थानकानि। एतेषु द्वादशस्थानकानि पूर्वमेव हिमाचले स्थापितानि सन्ति। एतानि बसयानानि अर्धहोरायां पूर्णतया चार्जं कर्तुं सुसज्जितानि सन्ति। बैटरी-बैकअप- वर्धनार्थं कम्पनीप्रबन्धनं विदेशीयदेशैः अपि सम्पर्कं कृत्वा प्राद्योगिकी- सहभागिताकरणं कुर्वन् अस्ति।

हिमाचलप्रदेशस्य पञ्चसु नगरेषु तापमानं न्यूनं जातम्, मण्डीजनपदस्य कमरुनागे पवित्रं सरोवरं हिमयुक्तम्

मण्डी

कमरुनागसरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

अनावृष्टिसदृशीभिः परिस्थितिभिः सह ग्रस्तं हिमाचलप्रदेशे नववर्षेण वर्षा, हिमपातः च अभवत् । गुरुवासरे नववर्षस्य प्रथमदिने डल्हौजी, शिकारीदेवी, कमरुनाग, त्रियुण्ड, हिमानी चामुण्डा चेत्यत्र ऋतोः प्रथमं हिमपातं जातम् । राजधानी शिमला, कुफरी, नारकण्डा इत्यत्र चापि हिमपातः अभवत् । कुल्लूः, हमीरपुरं, सोलनम्, ऊना, मण्डी, बिलासपुरं, चम्बा जनपदेषु अनेकक्षेत्रेषु वर्षा अभवत्, येन दीर्घकालं यावत् शुष्ककालः भग्नः अभवत् । अपराह्णे शिमलायां वर्षा अपि अभवत् । बहुकालानन्तरं राज्यस्य विभिन्नेषु भागेषु वर्षा, हिमपातेन च सस्यानां पुनरुत्थानम् अभवत् । शिमला-मनाली-नगरयोः हिमपातस्य अभावेन पर्यटकाः, स्थानीयजनाः, व्यापारिणः च निराशाः अभवन् । गुरुवासरे काङ्गडाजनपदस्य विमानयानानि अपि दुर्गतेः कारणात् बाधितानि आसन् ।

ऋतुविभागेन हिमाचले शुक्रवासरात् जनवरीमासे ७ दिनाङ्कपर्यन्तं स्पष्टतोः पूर्वानुमानं कृतम् अस्ति । नववर्षस्य प्रथमदिने गुरुवासरे सोलङ्गनाला, अटलकन्दरा, धुंधी इत्यत्र च हिमपातः अभवत् कोकसरे, अटल-कन्दरा-रोहताङ्गस्य उत्तर-द्वारे च पर्यटकाः हिमस्य आनन्दं लभन्ते स्म। त्रियुण्ड, चामुण्डा हिमालयः इत्यादिषु धौलाधार-पर्वतेषु अपि हिमपातः अभवत् । पाङ्की-क्षेत्रस्य उपरितनशिखरेषु हुडान भटोरी, सुराल भटोरी, संसार हिल, सचे जोत, भरमौरस्य उपरितनशिखरेषु च मणिमहेश, काली छौ , कुगती इत्यत्र च हिमपातः अभवत् । अधः समतलक्षेत्रेषु सघननीहारस्य पीतसचेतना कृता अस्ति। राज्यस्य उच्चतरपर्वतप्रदेशेषु जनवरीमासे ६ दिनाङ्के पुनः हिमपातस्य सम्भावना अस्ति, जनवरीमासे ७, ८ दिनाङ्के च स्पष्टतोः सम्भावना वर्तते।

तदतिरिक्तं प्रथमः हिमपातः डल्हौजी, जोत, लक्कड़ मंडी, चुराहस्य देवीकोठी, तशटेपा, बैरागढ, सलुनी, लङ्गेरा इत्येतेषाम् उपरितनग्रामेषु अभवत् । काङ्गडाजनपदस्य धर्मशालासहितेषु अनेकेषु क्षेत्रेषु अपराह्णे लघुवृष्टिः अभवत् । किन्नौर कैलाश-शिखरेषु अपि हिमपातः अभवत् । ऊनामण्डले प्रातः प्रायः एकघण्टापर्यन्तं वर्षा अभवत् ।

लाहौले हिमस्खलनम्

लाहौलस्य चन्द्रावल्याः खङ्गसरग्रामस्य सम्मुखे पीरपञ्जालशिखरात् गुरुवासरे हिमस्खलनं जातम्। चिरकालं यावत् हिमस्य चक्रवातः पर्वतात् अधः आवर्त्य चन्द्रानदीं प्राप्तः। परञ्च क्षतिः न अभवत् । एतादृशानि हिमस्खलनानि बहुधा भवन्ति । पर्यटकाः स्वस्य चलदूरवाणीयन्त्रेषु हिमस्खलनं गृहीतवन्तः।

सप्तजनपदेषु नीहारस्य पीतसचेतना

ऋतुविज्ञानकेन्द्रं, शिमला, हिमाचलस्य सप्तजनपदेषु ऊना, बिलासपुरं, हमीरपुरं, काङ्गडा, मण्डी, सोलनम्, सिरमौरः इत्यादिषु अनेकक्षेत्रेषु ४ जनवरीपर्यन्तं प्रातः सायं च सघननीहारस्य पीतसचेतना प्रसारितवान् अस्ति। ऋतुविभागस्य अनुसारं राज्यस्य पञ्चसु नगरेषु न्यूनतमं तापमानं शून्यात् न्यूनं जातम्। विगत २४ होरासु हिमपातस्य कारणेन राज्यस्य औसतं न्यूनतमं तापमानं प्रायः एक डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं न्यूनीकृतम् अस्ति ।

मण्डी-जनपदस्य कमरुनागे ऋतोः प्रथमः हिमपातः, शीताधिक्येन पवित्रसरोवरम् हिमयुक्तम्

गुरुवासरे रात्रौ मनाली-नगरस्य कोकसर-क्षेत्रेण साकं ऋतोः प्रथमः हिमपातेन मण्डीमण्डलस्य कमरुनाग-धार्मिकस्थले हिमाच्छादनं जातम् प्रायः चतुर्मासानां अनन्तरं भगवन्तं इन्द्रं शान्तं कृत्वा पर्वतेषु हिमपातेन कृष्काणां, उद्यानपालकानां, पर्यटकानां, देवसमाजस्य सदस्यानां च मध्ये व्यापकः उत्साहः उत्पन्नः अस्ति । प्रशासनेन कमरुनाग-शिकारीदेवी-मन्दिरयोः द्वाराणि पिधाय आपणिकान् अन्ये च निवासिनः मन्दिरपरिसरात् निर्गन्तुं निर्देशं दत्तम् अस्ति।

नालागढनगरस्य

पुलिसस्थानपरिसरस्य समीपे यः शक्तिशाली विस्फोटः तस्य उत्तरदायित्वं संगठनेन स्वीकृतम्

गुरुवासरे नालागढनगरस्य पुलिसस्थानपरिसरस्य समीपे यः शक्तिशाली विस्फोटः अभवत् तस्य विषये आश्चर्यजनकं रहस्यं उद्भूतम्। प्रतिबन्धितम् आतङ्कवादीसङ्गठनं बब्बर खालसा इन्टरनेशनल् (बीकेआई) तथा पञ्जाब सार्वभौमता गठबन्धनम् (पीएसए) इत्यनेन विस्फोटस्य उत्तरदायित्वं स्वीकृतम् अस्ति। प्रकरणस्य गम्भीरताम् अवलोक्य राष्ट्रिय अन्वेषणसंस्था (एनआईए) गुप्तचरब्यूरो (आईबी) च अन्वेषणकार्ये सम्मिलिताः सन्ति। वार्तानुसारं विस्फोटस्य उत्तरदायित्वं "JassaSinghPSA" इति इन्स्टाग्राम-अकाउण्ट-मध्ये सार्वजनिककृतस्य सन्देश-माध्यमेन स्वीकृतम् । नालागढपुलिसस्थानके विस्फोटस्य वर्णनं तात्कालिकविस्फोटकयन्त्रस्य (IED)विस्फोटः इति सन्देशं कृत्वा भारतसर्वकारस्य पुलिसव्यवस्थायाः च विरुद्धं कृतं कार्यम् इति च उक्तम्। २०२६ तमस्य वर्षस्य जनवरी-मासस्य प्रथमदिनाङ्कस्य सन्देश-पत्रे असमाजिकभाषायाः उपयोगेन अनेके गम्भीराः आरोपाः कृताः सन्ति । हिमाचलप्रदेशे कृत्रिममादकद्रव्याणां कथितस्य उत्पादनस्य, पञ्जाबनगरं प्रति परिवहनस्य च प्रतिकारार्थं एषा कार्यप्रक्रिया कृता इति पदं उक्तम्। सन्देशानुसारं एतेषां कार्याणां विषये अवगताः सन्तः अपि पुलिस-प्रशासनयोः कोऽपि कार्यप्रक्रिया न कृता, यस्य परिणामेण युवानः मादकद्रव्यव्यसनेन नष्टः भवन्ति।पदं अग्रे पुष्टिं करोति यत् एतत् "अभियानं" गोपीनवनशहरिया, कबलसिंह च योजनां कृत्वा निष्पादितवन्तौ । अस्य विषयस्य गम्भीरताम् अवलोक्य राष्ट्रियान्वेषण संस्था (एनआईए) गुप्तचरब्यूरो (आईबी) च अन्वेषणकार्ये सम्मिलिताः सन्ति । शुक्रवासरे प्रातःकाले एनआईए-दलः नालागढ-नगरम् आगत्य तस्य स्थलस्य भ्रमणं कृत्वा विस्फोटसम्बद्धानां प्रमाणानां निकटतया परीक्षणं कृतवान् । अन्वेषणकाले एतावता अन्वेषणस्य विषये स्थानीयपुलिसपदाधिकारिभ्यः विस्तृतसूचना अपि दलेन प्राप्ता। एतस्मिन् समये आईबी-दलः सम्पूर्णस्य विषयस्य निरन्तरं अन्वेषणं कुर्वन् अस्ति । गुप्तचरसंस्थाः आतङ्कवादीसङ्गठनानां पुष्टिनां, संदिग्धक्रियाकलापानाम्, सम्भाव्यान्तरराज्यसम्बद्धानां च सम्यक् अन्वेषणं कुर्वन्ति ।विषयेऽस्मिन् आधिकारिकपुष्टिः नास्तिनालागढपुलिसस्थानपरिसरस्य विस्फोटस्य उत्तरदायित्वस्य पुष्टिः सामाजिकमाध्यमेषु प्रकाशिताः सन्ति, तथापि पुलिसविभागेन वा कस्यापि अन्वेषणसंस्थायाः आधिकारिकरूपेण एतस्य पुष्टिः अद्यापि न कृता। पुलिस अधीक्षकः बह्वी विनोदधीमानः अवदत् यत् विस्फोटकपदार्थाधिनियमान्तर्गतं प्रकरणं पंजीकृतम् अस्ति तथा च पञ्जाबपुलिसस्य सहकारेण अस्य विषयस्य अन्वेषणं क्रियते। किवदन्तीषु जनैः ध्यानं न दातव्यम्

लखनऊनगरे संस्कृतभारत्याः प्रबोधनवर्गस्योद्घाटनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:-

आचार्यदीनदयालशुक्लः,

लखनऊ। षड्विंशत्यधिकद्विसहस्रतमे कृष्णब्दे प्रथममासस्य द्वितीये दिनाङ्के संस्कृतभारत्याः कर्णपुर-अवधप्रान्तयोः आवासीय- शीतकालीन- प्रबोधनवर्गस्य शुभारम्भः वैदिकमङ्गलाचरणेन दीपप्रज्वालनेन च समपद्यत। लखनऊनगरस्य निरालानगरे स्थिते जे. सी. अतिथिगृहे आयोजितेऽस्मिन् कार्यक्रमे राष्ट्रिय-स्वयंसेवक- सङ्घस्य अखिलभारतीयप्रचारप्रमुखः स्वान्तरङ्गनः संस्कृतभारत्याः क्षेत्रप्रचारप्रमुखः जे. पी. सिंहश्च अतिथिरूपेण समुपस्थितौ आस्ताम्। विशिष्टातिथिरूपेण अवधप्रान्ताध्यक्षः डॉ. चन्द्रभूषणत्रिपाठी दीपं प्राज्वालयत्। अस्य वर्गस्य उद्घाटनप्रसङ्गे आदौ छात्रैः वैदिकं मङ्गलाचरणं कृतं तदनन्तरम् अध्यायमन्त्रपाठः अभवत्। संस्कृतमयवातावरणनिर्माणाय संस्कृतगीतादीनाम् आचरणमपि कृतम्। पुनः अतिथीनां परिचयः स्वागतञ्चाकारि। मुख्यवक्त्रा सङ्घस्य अखिलभारतीयप्रचारकः स्वान्तरङ्गनः न्यगदत् यत् संस्कृतेनैव भारतस्य परिचयोऽस्ति। संस्कृतभाषा प्राचीना तु वर्तते एव साकमेव सा नित्यानूतना अप्यस्ति। वर्गेऽस्मिन् सामूहिकजीवनस्य कौशलं विदित्वा संस्कृतभाषायाः कृते सामूहिकं कार्यं विधाय समाजे संस्कृतप्रचारं कृत्वा भारतस्य स्वकीयां मूलभाषां संस्कृतिञ्च समाजस्य प्रत्येकं जनं यावत् प्राप्य

भारतमातरं परमवैभवं प्रति नेतुं सङ्कल्पं स्वीकुर्वन्तु। संस्कृतभारती एतत् कार्यं द्रुतगत्या करोति यतः संस्कृतेनैव भारतस्य भाग्योदयो भविष्यति। अवसरेऽस्मिन् संस्कृतभारत्याः कार्यकर्तृषु धर्मेन्द्रः संस्कृतभारत्याः पूर्वोत्तरप्रदेशस्य क्षेत्रसङ्घटनमन्त्री पण्डितप्रमोदः डॉ. श्यामलेशः, रत्नेशत्रिपाठी, विभागसंयोजकचित्रकूटं डॉ. प्रदीपनारायणशुक्ल इत्यादयः उपस्थिताः आसन्। संस्कृतभारत्या अवधप्रान्तस्य प्रान्तमन्त्री अनिलः अपि तत्र समतिष्ठत्। स सूचितवान् यत् एतेषां प्रबोधनवर्गसदृशानाम् आवासीयवर्गणामायोजनं शीतकालीने अवकाशे समाजे क्रियते यत्र संस्कृतव्यवहारमाध्यमेन पठनं लेखनं भाषणञ्च शिक्ष्यते। सङ्घटनस्य दृढीकरणं संवर्धनं कार्यकर्तृणां समायोजनञ्च साधयितुं समये समये एतादृशाः विविधाः कार्यक्रमाः विधीयन्ते। स पुनरुक्तवान् यद् अयं वर्गः प्रथममासस्य प्रथमदिनाङ्कात् आरभ्य नवमदिनाङ्कं यावत् प्रवर्तय्यते यस्मिन् कर्णपुर-अवधप्रान्तयोः विविधाः कार्यकर्तारः वर्गाधिपतिश्च भागं ग्रहीष्यन्ति। अस्य कार्यक्रमस्य उद्घाटनसत्रे पञ्चाशदधिकाः वर्गाधिपतिः उपस्थिताः आसन् ये विविधैः प्रशिक्षकैः समये समये प्रशिक्षयिष्यन्ते। प्रशिक्षकैः वर्गाधिपतिः वर्गस्य समयसारणीं नियमावलीञ्चाधिकृत्य सम्बोधिताः। वर्गस्यास्य वर्गाधिकारीरूपेण सेवानिवृत्ताभियंता धर्मेन्द्रसिंहः भविष्यति। उद्घाटनसत्रस्य सम्पूर्तिः शान्तिमन्त्रेण सह समपद्यत।

**असमप्रदेशीयः
विज्ञानशिक्षकः,
नारदोपाध्यायः**

चरणं हि कलौ प्रधानम्। येन केन प्रकारेण अपि प्रदीयमानं दानं कल्याणकारकं हि भवति। भगवतः श्रीरामचन्द्रस्य मायया प्रेरितः तत्तद्युगानां धर्मः, सर्वेषां हृदयेषु सततं तिष्ठत्येव। शुद्धः सत्त्वगुणः, समता, विज्ञानं, मनःप्रसन्नता चेति सत्ययुगस्य प्रभावः मन्तव्यः। सत्त्वजमिश्रितः गुणः, कर्मप्रीतिः, सर्वविधं सुखं चेति त्रेतायुगस्य प्रभावः, धर्मः वा आख्यायते। एवमेव सत्त्वजतममिश्रितः गुणः, मनसि हर्षभययुक्तभावः चेति द्वापरस्य धर्मः उच्यते। परन्तु तमोगुणः अधिकः, रजोगुणः स्वल्पः, सर्वत्र वैरता, विरोधः, अप्रसन्नता, अशान्तिः, अप्रियता चेति कलियुगस्य प्रभावः वर्तते। सज्जनपुरुषाः युगधर्मम् अभिज्ञाय, अधर्मं परित्यज्य च धर्मप्रीतिं स्वीकुर्वन्ति। यस्य पुरुषस्य मनसि श्रीरघुनाथस्य चरणकमलेषु अत्यन्तं प्रेम स्यात्, तं कालधर्मः, अथवा युगधर्मः न कदापि बाधते। नटस्य कपटचरित्रं द्रष्टृणां कृते अत्यन्तं दुर्गमं भवति, चेदपि नटस्य सेवकान् तन्माया न व्याप्नोति। श्रीहरिणा रचिताः गुणदोषादयः तस्यैव श्रीहरेः भजनं विना न अपगच्छन्ति। तस्मात् समस्ताः कामनाः परित्यज्य, निष्कामभावनापूर्वकं श्रीरामस्य भजनं कर्तव्यमिति, शुभम्।

कलिप्रसङ्गः - 09

गोस्वामी कथयति यत् अस्मिन् कलियुगे दुःखसागरात् आत्मानं विमोक्तुं समस्तावलम्बनं परित्यज्य केवलं श्रीरामः हि भजनीयः, इत्यत्र न सन्देहः। हरिनाम्नः प्रभुत्वं कलियुगे प्रत्यक्षमस्ति। अस्य युगस्य कश्चन महिमा यत् मानसिकं पुण्यं तु भवति, परं मानसिकं पापं न बाधते। यदि मनुष्यः विश्वसेत्, तर्हि एतत्सत्यं यत् कलियुगेन सदृशं, समानं वा अन्यत् युगं न विद्यते। यतोहि युगेऽस्मिन् मनुष्यः श्रीरामचन्द्रस्य नामगुणसमूहं सङ्कीर्त्य सहजतया, अर्थात् श्रमं विना हि संसारसमुद्रात् तरितुमर्हति। सत्यं, दया, तपः, दानं चेति धर्मस्य चतुश्चरणं सुप्रसिद्धम्, एतेषु चतुश्चरणेषु दानरूपं

"लौकिकन्यायकोशः"

"हस्तामलकन्यायः"

करतले स्थापितस्य आमलकफलस्य सर्वविधं ज्ञानं भवति। एवं यस्य कस्यचिद् विषयस्य स्पष्टं ज्ञानं जाते चेत् हस्तामलकवत् भवति इति वदन्ति। यथा- ब्रह्मणः साक्षाद् उपलब्ध्यर्थमुपासपनार्थं च हृदयाकाशः स्थानमुच्यते शालग्राम इव विष्णोः तस्मिन् हि ब्रह्मणा उपास्यमानं मनोमयत्वादिधर्मविशिष्टं साक्षाद् उपलभ्यते पाणी इव आमलकम्। [शाङ्करभाष्यम्- तैत्तिरीयोपनिषद्- उपोद्घाते]

**डा. वर्षा प्रकाश टोपणांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्**

हिमसंस्कृतवार्ताः, ईदरधीरजः, हैदराबादः

वार्तासंवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। अद्य मया एका विचित्रा वार्ता पठिता। 'नोस्त्रदाम'-नामकेन प्रख्यात-भविष्यवाचकेन अस्मिन् नूतन-वर्षे 'सप्त-मासात्मकं महायुद्धं' भविष्यति इति लिखितम् अस्ति। अनेन भविष्य-कथनेन जनैः महत् आश्चर्यम् अनुभूतम्।

नन्दिनी- सत्यम्। तेन भविष्यवाचकेन यत् उक्तं, तत् आश्चर्यकरम् एव। किन्तु मया अन्या आमोद-जनिका वार्ता श्रुता। नूतन-वर्षे 'द्वादश-द्राक्षा-खादन-विधिः' इति कश्चन नूतनः सम्प्रदायः जनैः अनुसृतः। अतः एकस्मिन् आपणे सर्वाणि द्राक्षा-फलानि विक्रीतानि। आपनिकेन दुःखेन कथितं यत् बहवः ग्राहकाः फलं विना एव प्रतिगताः।

काव्या- द्राक्षा-फलानाम् अभावः! एषा विनोदमयी घटना। मया तु एका हृदय-स्पर्शिनी कथा ज्ञाता। केनचित् वीथी-शुनकेन आपणात् एकं क्रीडनकं गृहीतम्। तस्य अनुरागं दृष्ट्वा, तत्र उपस्थितैः ग्राहकैः धनं सङ्गृह्य, तस्मै शुनकाय तत् क्रीडनकं क्रीतम्। तेन शुनकेन अतीव सन्तोषः अनुभूतः।

नन्दिनी- अहो, तत् श्रुत्वा मम मनसि आनन्दः जातः। किन्तु आरम्भे त्वया यत् महायुद्ध-विषये उक्तं, तत् सदृशं अपरा वार्ता मया अपि पठिता। केनचित् मिथ्या-भविष्यवाचकेन उक्तं यत् 'डिसेम्बर'-मासस्य पञ्चविंशति-तमे दिनाङ्के प्रलयः भविष्यति इति। यदा तस्य वचनं असत्यं जातं, तदा आरक्षकैः सः कारागारे क्षिप्तः।

काव्या- सत्यम्। ईदृशैः जनैः समाजः वञ्चितः भवति। अतः आरक्षकैः यत् कृतं, तत् उचितम् एव। अस्य कार्यक्रमस्य समयः अपि समाप्तः।

नन्दिनी- आम्। अद्यतन-वार्ता-प्रवाहः अत्रैव स्थगितः। श्वः नूतन-विषयैः सह पुनः मेलिष्यामः। तावत् पर्यन्तं शुभमस्तु। नमो नमः।